

НІЖИНСЬКИЙ ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА
ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені М. В. ГОГОЛЯ

Серія «Вчені-філологи Ніжинської
вищої школи»

Анатолій Васильович
МАЙБОРОДА

Біобібліографічний покажчик

Чернігів
Облполіграфвидав
1990

Упорядник та відповідальний за вшук доктор
філологічних наук професор
САМОЙЛЕНКО Г. В.

Нефондова
література

Анатолій Васильович Майборода народився 1 вересня 1922 р. в м. Сумах в родині службовця.

У 1928 році разом з батьками переїхав до Харкова, де з 1930 р. по 1941 рік вчився у середній школі. З березня 1943 р. добровольцем пішов на фронт. Брав участь у звільненні України, Румунії, Польщі, Німеччини, Чехословаччини від фашистських загарбників.

З вересня 1944 року член КПСР.

За виконання бойових завдань у боротьбі проти фашистів нагороджений орденом Червоної Зірки, орденом Слави III ступеня, медаллю «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 рр.».

Демобілізувався у листопаді 1945 року, а з 1946 по 1951 р. навчався у Харківському університеті на українському відділенні філологічного факультету. Одночасно працював учителем української мови та літератури в середній школі робітничої молоді № 3 м. Харкова, а потім директором цієї ж школи.

Після закінчення курсів мовознавців при Київському університеті в 1952 р. був направлений викладачем кафедри української мови Харківського педагогічного інституту, де працював до реорганізації інституту в 1958 р.

В жовтні 1957 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Із історії українського словотвору (суфіксальне творення іменників на матеріалі українських грамот XVI ст.)».

З 1958 р. А. В. Майборода працює старшим викладачем кафедри української мови Харківського університету, а з 1 вересня 1964 р. — зав. кафедрою, доцентом Ніжинського педагогічного інституту. В 1966 році йому надано вчене звання доцента.

А. В. Майборода читає курси давньоруської та старослов'янської мови, історичної граматики, порівняльної граматики української і російської мов. Виконував різні доручення. Обирався секретарем та членом партбюро філологічного факультету,

головою групи народного контролю, керував теоретичним семінаром мовознавців, був членом конкурсної комісії по складанню підручників з української мови для середньої школи, рецензував підручники, автореферати, брав участь у наукових республіканських та всесоюзних конференціях.

Він веде значну наукову роботу, є ведучим вченим з старослов'янської мови. За його програмою та підручниками працюють педагогічні інститути України. Значне місце посідають праці Анатолія Васильовича з історичної граматики та порівняльної граматики української і російської мов.

А. В. Майборода є співавтором колективної монографії «Сучасна українська літературна мова. Морфологія» (розділи «Прислівники», «Сполучники», «Частки»), підготовленої інститутом мовознавства ім. О. О. Потебні АН УРСР.

Значну увагу Анатолій Васильович приділяє методичній роботі, про це свідчать його численні посібники для студентів.

ПОКАЖЧИК ДРУКОВАНИХ ПРАЦЬ

1. Рецензія на підручник А. О. Загородського «Граматика української мови. Вступ. Фонетика. Морфологія». — Ч. I. — К., 1952 // Укр. мова в школі. — 1953. — № I. — С. 76—78 / Спів-автори: Петренко О. Я., Полякова О. М./

2. Про наслідки вступних екзаменів з української мови до Харківського педін-ту ім. Г. С. Сковороди // Укр. мова в школі. — 1954. — № 6. — С. 85—88 / Співавтор Полякова О. М./

3. Рецензія на підручник Б. М. Кулика і А. М. Кулик «Українська мова. Фонетика і морфологія». — Ч. I. — К., 1955 // Укр. мова в школі. — 1956. — № 5. — С. 76—80.

4. Словотвір українських грамот XVI ст. (іменниковий суфікс -ець) // Тези доп. XI звітно-наук. сесії: Секція філологічна. — Х., 1956. — С. 5—6.

5. Із історії українського словотвору (іменниковий суфікс -ник за грамотами XVI ст.) // Тези доп. XII звітно-наук. сесії: Секція української мови та літератури. — Х., 1957. — С. 5—7.

6. Із історії іменникових суфіксів -ання, -ення, ств(о), -ище за українськими грамотами XVI ст. // Наук. записки Харківського педін-ту ім. Г. С. Сковороди. — Т. XXV. — Х., 1957. — С. 31—65.

7. Із історії іменникового суфікса -к(а). (На матеріалі українських грамот XVI ст.) // Наук. записки Харківського педін-ту ім. Г. С. Сковороди. — Т. XXXI. — Х. 1958. — С. 47—61.

8. Рецензія на посібник для студентів-заочників О. П. Безпалька «Історична граматика української мови». — Ч. III. — Синтаксис. — К., 1956 // Наук. записки Харківського педін-ту ім. Г. С. Сковороди. — Т. XXXI. — Х., 1958. — С. 215—222:

9. Дієприкметник і дієприслівник в історії української мови. — К.: Київський ун-т, 1959. — 22 с. (Співавтор Коломієць Л. І.).

10. Контрольні роботи з давньоруської мови з методичними вказівками і словником. (Для студентів-заочників історичного

у). — Х.: Харківський ун-т, 1961 — 19 с. (Співавтор У. І.).

Контрольні роботи з старослов'янської мови. (Для студентів-заочників філологічного факультету). — Х.: Харківський ун-т, 1961. — 15 с. (Співавтор Коломієць Л. І.).

12. Основоскладання як засіб поповнення словникового складу української мови // Тези доп. IV міжвуз. республ. славіст. конф. 12--14 жовтня 1961 р. — Одеса, 1961. — С. 13—16.

13. Деякий архівний матеріал про вшанування пам'яті Т. Г. Шевченка на Лівобережній Україні після першої російської революції // Тези доп. IV міжвуз. республ. славіст. конф. 12—14 жовтня 1961 р. — Одеса, 1961. — С. 79—83 (Співавтор Коломієць Л. І.).

14. Новий підручник з української мови для шкіл робітничої і сільської молоді (Рецензія на підручник М. В. Леонової і Н. Т. Рудяк «Українська мова». — Ч. 1. — К., 1960 // Укр. мова в школі. — 1962. — № 2. — С. 82—85.

15. Творення іменників чол. роду за допомогою суфікса -ок (На матеріалі українських грамот XVI ст. // Питання історичного розвитку української мови. — Х.: Харківський ун-т, 1962. — С. 281—289.

16. Із спостережень над рукописним словником О. О. Потебні // О. О. Потебня і деякі питання сучасної славістики. — Х.: Харківський ун-т, 1962. — С. 85—93.

17. Творення іменників жіночого роду за допомогою суфікса -ість (На матеріалі українських грамот XVI ст.) // О. О. Потебня і деякі питання сучасної славістики. — Х.: Харківський ун-т, 1962. — С. 200—215.

18. Із спостережень над творенням складних слів у поезіях Т. Г. Шевченка // Праці Одеського ун-ту. — Т. 152: Серія філологічних наук. — Вип. 14. / Питання слов'янської філології: Мовознавство. — Одеса, 1962. — С. 61—72.

19. Збірник вправ з старослов'янської мови: Навчальний посібник для студентів філологічних факультетів університетів і педагогічних інститутів. — Львів: Львівський ун-т, 1962. — 66 с. (Співавтор Коломієць Л. І.).

20. Складні слова в староукраїнській мові (На матеріалі актових документів XIV—XVI ст. ст.) // Наук. записки НДПІ. — Ніжин, 1962. — С. 142—187.

21. Матеріали для історичного словника (з неопублікованих робіт О. О. Потебні) // Тези і реферат. доп. з мови та літератури

на XVIII звітній наук. конф. Харківського педін-ту. — Х., 1963. — С. 18—20 (Співавтор Коломієць Л. І.).

22. Методичні вказівки до практичних занять з давньоруської мови: Учебний посібник для студентів-заочників історичного факультету. — Х.: Харківський ун-т, 1963. — 62 с. (Співавтор Коломієць Л. І.).

23. Із спостережень над лексичною синонімією у повісті О. Кобилянської «Земля» // Питання стилістики української мови в її взаємозв'язках з іншими слов'янськими мовами / Тези доп. міжвуз. конф. — Чернівці, 1963. — С. 75—78.

24. Спостереження над словотворними моделями іменників у актових документах білоруської і української народностей XVI ст. // Навук. канф. па пытаннях лексікалогіі і лексікаграфіі / Тэзісы дакладу. — Мінск, 1963. — С. 64—70.

25. Про деякі словосполучення, що розглядаються у рукописних працях О. О. Потебні // Вибрані праці педін-тів: Мовознавство і літературознавство. — К.: Рад. школа, 1964. — С. 220—234 (Співавтор Коломієць Л. І.).

26. Деякі особливості зміни о-і, е-і у сучасному літературному мовленні (На матеріалі Харківщини) // Тези доп. республ. наук. конф. з питань рос.-укр. мовних зв'язків. — Луганськ, 1964. — С. 91—93. (Співавтор Коломієць Л. І.).

27. Рецензія на книгу Л. М. Коць «Дієприслівник у сучасній українській літературній мові». — К., 1964 // Укр. мова і літ. в школі. — 1965. — № 3. — С. 85—87 (Співавтор Коломієць Л. І.).

28. Наголошування прислівників // Укр. мова і літ. в школі. — 1965. — № 8. — С. 77—78 (Співавтор Коломієць Л. І.).

29. Наголошування прислівників // Укр. мова і літ. в школі. — 1965. — № 9. — С. 79—81 (Співавтор Коломієць Л. І.).

30. Старослов'янська мова. — Вип. III: Збірник контрольно-тренувальних вправ та методичні вказівки до їх виконання. — К.: Рад. школа. — 58 с. (Співавтор Коломієць Л. І.).

31. Кучму дати // Мовознавство. — 1968. — № 5. — С. 78—80 (Співавтор Коломієць Л. І.).

32. Спостереження над семантикою слів (за рукописними матеріалами О. О. Потебні) // Проблеми изучения семантики языка / Тезиси докл. на науч. конф., посвящ. 50-летию Днепропетровского госун-та. — Ч. I. — Днепропетровск, 1968. — С. 108—109.

роботи з історичної граматики української
заочників II курсу відділення української
філологічного факультету. — Ніжин. Рото-

1963.
Усь-
100-
1963.
ська мова. Невідміновані частини мови.
рпнт, 1968. — 19 с.

гніздове слово фразеологізмів // Мовознав-
18—80 (Співавтор Коломієць Л. І.).

36. Писаний документ XVII ст. як джерело діалектології // Тези доп. XIII республ. діалектологічної наради. — К.: Наук. думка, 1969. — С. 72—75.

37. Стилiстичні функції іменників чол. роду в романі М. Стельмаха «Кров людська — не водиця» // Питання словотвору східнослов'янських мов / Матеріали міжвуз. наук. конф. — К.: Наук. думка, 1969. — С. 163.

38. Из истории терминологической лексики // Актуальные проблемы лексикологии / Тезисы докл. лингвистической конф. — Вып. II. — Ч. II. — Новосибирск, 1969. — С. 196—197.

39. Сучасна українська літературна мова. Морфологія (за заг. ред. акад. І. К. Білодіда). — Розділи: «Прислівник», «Сполучник», «Частки». — К.: Наук. думка, 1969. — С. 430—473, 501—513, 514—524 (Співавтор Коломієць Л. І.).

40. Збірник вправ і завдань з старослов'янської мовп. — К.: Вища школа, 1969. — 178 с. (Співавтор Коломієць Л. І.).

41. З історії одного фразеологізму (До джерел ленинської фразеології) // Мовознавство. — 1970. — № 2. — С. 23—26 (Співавтор Коломієць Л. І.).

42. Рецензія на книгу І. І. Слинька «Дослідження з історичного синтаксису української мови за пам'ятками XIV—XVIII ст. (місцевопросторові звороти) // Укр. мова і літ. в школі, 1970. — № 5. — С. 93—94 (Співавтор Кишенько М. Г.).

43. Лексико-фразеологические этюды А. А. Потєбни // Актуальные проблемы лексикологии / Тезисы докл. и сообщ. Всесоюзн. научн. конф. — Минск, 1970. — С. 127.

44. Писаний документ XVII ст. як джерело вивчення історичної діалектології (фонетико-морфологічні особливості) // Праці XIII республ. діалект. наради. — К.: Наук. думка, 1970. — С. 57—62.

45. Програми педвузів. Старослов'янська мова. — К.: Вища школа, 1971. — 20 с.

46. Розгорнутий робочий план з історичної граматики української мови для студентів II, III і IV курсів заочного відділення (Спеціальність «Українська мова і література»). — Ніжин. — Ротопринт, 1971. — 46 с.

47. Лексико-граматична фразеологія у рукописній спадщині О. О. Потебні // Питання фразеології східнослов'янських мов / Тези республ. наук. конф. — К.: Наук. думка, 1972. — С. 95—96.

48. Рецензія на Словник української мови. — Т. III. — К.: Наук. думка, 1972.

49. Стійкі словосполучення у «Нягівських повчаннях» // Культура та побут населення українських Карпат: Матеріали республ. наук. конф., присвяч. 50-річчю утворення СРСР / Тези доп. та повідомл. — Ужгород, 1972. — С. 132—133.

50. Утворення складних іменників у староукраїнській мові на базі стійких сполук / Тези доп. та повідомл. міжвуз. наук. конф. з питань східнослов'янського іменного словотвору. — К.: Наук. думка, 1974. — С. 116.

51. Старослов'янська мова. — К., Вища школа, 1975. — 294 с.

52. Терминологическая лексика в деловых документах украинского происхождения // Актуальные проблемы исторической лексикологии восточнославянских языков / Тезисы докл. и сообщ. Всесоюз. научн. конф. — Днепропетровск, 1975. — С. 149.

53. Історична граматика української мови: Навчально-методичний посібник для студентів-заочників спеціальності 2102 «Українська мова і література» педін-тів. — К.: Вища школа, 1976. — 74 с.

54. Програми педін-тів. Українська мова для державних екзамєнів. — К.: Вища школа, 1976. — С. 21.

54.2. Наблюдения над глагольно-именными сочетаниями в рукописях А. А. Потебни // Труды Самаркандского госун-та им. А. Навои: Новая серия. — Вып. № 277 / Вопросы фразеологии. — VII. — Самарканд, 1976. — 247—254.

55. Рецензія на підручник для російського відділення педін-тів «Сучасна українська літературна мова». — К.: Вища школа, 1975 // Укр. мова і літ. в школі. — 1977. — № 4. — С. 89—93.

56. Назви страв з картоплі в поліських говорах // XIV республ. діалектологічна нарада / Тези доп. — К.: Наук. думка, 1977. — С. 113—114.

57. Програми педін-тів. Старослов'янська мова. — К., 1977. — 22 с. (Співавтор Содоль Г. В.).

58. Порівняльна граматики української і російської мов. — К.: Вища школа, 1978. — 270 с. (Співавтори Брицин М. А., Жовтобрюх М. А.).

59. Рецензія на підручник «Історична граматики української мови» / Автори: Жовтобрюх М. А., Волох О. Т., Самійленко С. П., Слинько І. І. — К.: Вища школа, 1980.

60. Староукраїнська лексика у її зв'язках з іншими слов'янськими мовами // Лексика української мови у її зв'язках з сусідніми слов'янськими і неслов'янськими мовами / Тези доп. — Ужгород, 1982. — С. 16—17.

61. До питання про архаїчну лексику на Чернігівщині // XV діалектологічна нарада: Структура і розвиток українських говорів на сучасному етапі / Тези доп. і повідомл. — Житомир, 1983. — С. 202.

62. Програми педін-тів. Українська мова для державних екзамєнів. — К., 1983. — 27 с.

63. О. О. Потєбня — педагог // Творча спадщина О. О. Потєбні й сучасні філологічні науки: До 150-річчя з дня народж. О. О. Потєбні / Тези республ. наук. конф. — Х.: Харківський ун-т, 1985. — С. 283—285.

64. Функциональная роль обращения в «Слове о полку Игореве» // Тезиси Черниговской научно-метод. конф., посвящ. 800-летию «Слова о полку Игореве» (21—22 октября 1986 г.) — Чернигов, 1986. — С. 168—169.

65. Мовна практика Л. Глібова в контексті розвитку літературної мови // Глібовські читання, присв. 160-річчю з дня народж. поета / Тези доп. (квітень 1987). — Ніжин, 1987. — С. 51—52 (Співавтор Шелемєха Г. М.).

66. Рецензія на працю «Мова В. І. Леніна та її відтворення в українському перекладі» // Мовознавство. — 1987. — № 2. — С. 74—76 (Співавтор Коломієць Л. І.).

67. Співвідношення одиниць мовлення з відповідними їм соціальними характеристиками персонажів (за твором Ів. Микитенка «Диктатура») / Тези наук. конф., присвяч. 90-річчю від дня народж. І. К. Микитенка. — Кіровоград, 1987. — С. 86—87 (Співавтор Коломієць Л. І.).

68. Методичні поради до виконання контрольних робіт з історичної граматики української мови для студентів-заочників спеціальності 2102 «Українська мова і література». — Ніжин, 1987. — 32 с.

69. Источники фразеологии в «Баснях Харьковских» Г. С. Сковороды // Проблемы изучения творческого наследия украинского поэта-философа XVIII в. Г. С. Сковороды. — Х., 1987. (Депонировано в ИНИСОН, № 33898, от 16.05.1988) — 7 с. (Співавтор Коломієць Л. І.).

70. Порівняльна граMATика української і російської мов. — К.: Вища школа, 1987. — 268 с. (Співавтори: Брицян М. А., Жовтобрюх М. А.).

71. Синонимия или дублетность лексики языка народности // Тезисы 2-й Всесоюзн. конф. «Актуальные проблемы исторической лексикологии и лексикографии восточнославянских языков». — Днепропетровск, 1989. — С. 202—203 (Співавтор Коломієць Л. І.).

72. Історична граMATика української мови. План самостійного вивчення курсу з методичними вказівками для студентів-заочників I—III курсів спеціальності 2102 «Українська мова і література» — Ніжин, 1988. — 39 с.

73. Семантичні діалектизми в повісті О. Кобилянської «Земля» // Творчість Ольги Кобилянської у контексті української та світової літератури: До 125-річчя з дня народж. письменниці / Тези республ. наук. конф. (24—26 листопада 1988). — Ч. II. — Мовознавство. — Чернівці, 1988. — С. 2—3.

74. Этимологические разыскания к фразеологизмам произведения «Вечера на хуторе близ Диканьки» // Наследие Н. В. Гоголя и современность / Тезисы докл. и сообщ. научн.-практ. Гоголевской конф. — Нежин, 1988. — С. 81—83 (Співавтор Коломієць Л. І.).

75. Історична граMATика української мови. Збірник вправ. — К.: Вища школа, 1988. — 232 с. (Співавтор Коломієць Л. І.).

76. Маловідомі літературні твори про возз'єднання України з Росією // Друга Чернігівська обл. конф. з історичного краєзнавства (грудень 1988). — Чернігів — Ніжин. 1988. — С. 67—68.

77. Ситуація для етнопедагогіки на Україні в донаціональну добу // Розвиток школи і педагогічної науки на Україні / Тези доп. наук.-практ. конф., присвяч. 1000-річчю школи Київської Русі. — Ніжин, 1989. — С. 47—49 (Співавтори Коломієць Л. І., Сірик В. М.).

78. І. С. Нечуй-Левицький як просвітитель // Розвиток школи і педагогічної науки на Україні / Тези доп. наук.-практ. конф., присвяч. 1000-річчю школи Київської Русі. — Ніжин, 1989. — С. 75—76 (Співавтори Коломієць Л. І., Ілляшенко М. А.).

79. Рудименти язичництва у творі М. Коцюбинського «Тіні забутих предків» // Тези наук.-метод. конф., присвяч. 125-річчю з дня народж. М. М. Коцюбинського. — Чернігів, 1989. — С. 68—69.

80. «Вечера на хуторі близ Диканьки» Н. В. Гоголя — дихання української стихії // Творчество Н. В. Гоголя и современность. — Ч. II. — Нежин, 1989. — С. 45—46.

81. Старослов'янська мова. План самостійного вивчення курсу і методичні вказівки. — Ніжин, 1989. — 28 с.

82. Проблеми удосконалення вивчення стилістики у педвузі // Тези доп. і виступів республіканської наук.-практ. конф. — Ніжин, 1990. — С. 31—33. (Співавтори Коломієць Л. І., Сірик В. М.).

83. З історії розвитку методичної думки (М. Смотрицький «Граматика») // Актуальні питання вивчення у вузі курсу методики викладання мови і літератури в школі. — Ніжин. — 1990. — С. 50—51.